Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 0 6 2 5 3 1 1 1

JESENSKI ROK

FILOZOFIJA

Izpitna pola 1

Sreda, 30. avgust 2006 / 120 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca in dva konceptna lista.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.
Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Od petnajstih esejističnih vprašanj odgovorite na **eno**. Pišite v izpitno polo z nalivnikom ali kemičnim svinčnikom. **Rešitev v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.** Za osnutek uporabite konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Vsak esej je ovrednoten z 22 točkami.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

© RIC 2006

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

PRAZNA STRAN

Obrnite list.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Izmed 15 vprašanj izberite eno in napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega pristopa, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljih posameznega pogleda**.

VPRAŠANJE STVARNOSTI

1. Razpravljajte o trditvi: Ker ni mogoče zanikati obstoja duhovne substance, moramo sprejeti, da obstajata obe, materialna in duhovna substanca.
2. Razpravljajte o trditvi: Smisel obstoja zgolj odkrivamo, ne pa tudi postavljamo.
3. Razpravljajte o trditvi: Vzročnost narave ne vpliva na človekove odločitve.

VPRAŠANJE SPOZNANJA

4. Razpravljajte o trditvi: Resnica je nedosegljiva, zato znanstveniki, ki trdijo, da jo lahko spoznajo, živijo v zmoti.
5. Razpravljajte o trditvi: Brez mnenja ne moremo priti do vednosti.
6. Razpravljajte o trditvi: Lahko sicer zanikamo čutila kot vir zanesljivega spoznanja, razumu pa se ne moremo popolnoma odpovedati.

VPRAŠANJE MORALE

7. Razpravljajte o trditvi: Moralne norme so zgolj prisilni jopič za krotenje človeške sle po užitkih, ki se ne meni za druge ljudi.
8. Razpravljajte o trditvi: Posmrtna blaženost, ki se pogosto postavlja kot nagrada za moralno življenje, je dokaz, da se motijo tisti, ki moralo ločijo od sreče.
9. Razpravljajte o trditvi: Moralnost dejanja se presoja predvsem po tem, kakšen namen je nekdo imel.

POSAMEZNIK IN SKUPNOST

10. Razpravljajte o trditvi: Vloga države mora biti minimalna, varovati mora predvsem posameznikovo svobodo in njegove interese.
11. Razpravljajte o trditvi: Skupno dobro je bolj pomembno kakor posameznikovi interesi.
12. Razpravljajte o trditvi: Kadar neenakost koristi tistim, ki so v najslabšem položaju, je dopustna.

FILOZOFIJA RELIGIJE

13. Razpravljajte o trditvi: Moralnim vrednotam lahko povrne pravo vrednost njihova ponovna utemeljitev v Bogu kot absolutnem temelju.
14. Razpravljajte o trditvi: Ker ni mogoče zanesljivo dokazati ne obstoja ne neobstoja Boga, se je najbolje vzdržati sodbe glede njegovega bivanja.
15. Razpravljajte o trditvi: Zgolj mistična izkušnja lahko potrdi obstoj Boga, ne pa racionalni dokazi.

ŠTEVILKA IN NASLOV ESEJA

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN